

Osoko bilkura

Bilbon, Egoitzan, 2021eko apirilaren 30ean.

Batzar-agiria

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Coyos, Jean-Baptiste, euskaltzainburuordea,
Arejita, Adolfo, idazkaria,
Urkia, Miriam, Iker sailburua,
González de Viñaspre, Roberto, diruzaina
Azkarate, Miren,
Iñigo, Andres,
Kaltzakorta, Jabier
Kintana, Xabier,
Oihartzabal, Beñat
Oñederra, Miren Lourdes,
Sagarna, Andoni,
Peillen, Txomin,
Rekalde, Paskual,
Uribarren, Patxi,
Videgain, Xarles eta
Zabaleta, Patxi.

Osa, Erramun, zegozkien gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Sagrario Aleman, Aurelia Arkotxa, Jose Irazu “Bernardo Atxaga”, Andoni Sagarna, Patxi Salaberri, Ana Toledo eta Mikel Zalbide.

Ahalak: Sagrario Alemanek ahala Andres Iñigori; Aurelia Arkotxak ahala Miriam Urkiari; Jose Irazu “Bernardo Atxaga”k ahala Andres Urrutiari; Jabier Kaltzakortak ahala (iritsi bitartean) An-

dres Urrutiari; Andoni Sagarnak ahala Miriam Urkiari; Patxi Salaberrik ahala Andres Urrutiari; Mikel Zalbidek ahala Andres Urrutiari.

1. Ageriko bilkurako (2020-01-31) bilera-agiria onestea, hala erabakiko balitz.

Oharrrik ez da iritsi. A. Urrutiak ahoz oharrrik egin nahi den galdetuta, inork ez du egin. Ondorioz, 2020ko urtarrilaren 31ko Ageriko bilkurako bilera-agiria onetsi da.

2. Osoko bilkurako (2021-02-26) bilera-agiria onestea, hala erabakiko balitz.

Oharrrik ez da iritsi. A. Urrutiak ahoz oharrrik egin nahi den galdetuta, inork ez du egin. Ondorioz, 2021eko otsailaren 26ko Osoko bilkurako bilera-agiria onetsi da.

3. XXI. Barne-jardunaldiak (2021-03-26). Bilera-agiria onestea, hala erabakiko balitz.

Oharrrik ez da iritsi. A. Urrutiak ahoz oharrrik egin nahi den galdetuta, inork ez du egin. Ondorioz, 2021eko martxoaren 26ko XXI. Barne-jardunaldietako bilera-agiria onetsi da.

4. XI. Barne-jardunaldiak. 2017-2020 aldiko plangintzaren emaitza. Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

E. Osa idazkariordeak aditzera eman duenez, iruzkinak-eta egiteko irekitako al-dian, P. Zabaleta euskaltzainak oharrak egin ditu. A. Urrutia euskaltzainburuak bestelako oharrak egin nahi den galdetuta, ez da egin. Ondoren, hitza eman dio P. Zabaletari.

P. Zabaletak azaldu duenez, balantzeari eginiko emendakinak ez du helburu edo zentzu gehiegi, balantzearen inguruabarrean askotariko iritziak egon daitezkeelako. Nolanahi ere, Euskaltzaindiaren bigarren mendeurrena gogoan dela, Akademiak helburuetan, xedeetan, jokatzeko eta funtzionatzeko moldeetan aldaketa sakonak behar dituela azpimarratu du. Horrela, inkesta bat egiteko proposamena egin du, euskaldungoari galdetzeko zein iritzi daukan Euskaltzaindiak egindakoaz eta egin beharrekoaz.

A. Urrutia euskaltzainburuak aditzera eman duenez, Zuzendaritzak ez du une honetan halako inkesta baten beharrik ikusten. Era berean, gogorarazi du Donostian, Kursaal, 2011ko martxoaren 25ean eginiko XVII. Barne-jardunaldiak prestatzeko, Siadecok eginiko inkesta bat hartu zela oinarritzat. Harrezkero, Euskaltzaindiak aldaketa eta ekarpen esanguratsuek egin ditu (batzorde eta lantaldeen, egitasmoen, komunikazioaren, argitalpenen eta abarrekoen bidez). M. Azkaratek aipatu du plangintzaldian zehar inkesta bat egin daitekeela, egin aurretik zehazturik inkesta horren helburuak eta nondik norakoak.

A. Urrutiak P. Zabaletari galdetu dio ea proposamenari eusten dion eta gaia bo-toetara eraman nahi duen. Honek, aditzera eman du proposamenari eusten diola. A. Urrutiak Zuzendaritzak aurkeztutako **“2017-2020 aldiko plangintzaren emaitza”** onartzea eskatu du. Horrela, bozketa egin da Zuzendaritzak aurkeztutako txostena ala P. Zabaletak aurkeztutako proposamena onartzen den erabakitzeke. Emaitza hau izan da: Zuzendaritzak aurkeztutako txostena onartzearen alde, 17 boto; P. Zabaletak aurkeztutako proposamenaren alde, 2 boto eta 2 boto zuri.

5. XXI. Barne-jardunaldiak. 2021-2024 aldirako lerro eta irizpide nagusiak. Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

E. Osa idazkariordeak aditzera eman duenez, iruzkinak-eta egiteko irekitako al-dian, P. Zabaletak osoko zuzenketa aurkeztu du. Ekarpinari Arautegi berria

erantsi dio. Horri dagokionez, gogorarazi da Arautegia eta Barne-erregelak maiatzetik aurrera aztertuko direla, otsaileko Osoko bilkuran aurkeztu zen kronogramaren arabera. A. Urrutia euskaltzainburuak aurkeztutako emendakina azal dezan hitza eman dio P. Zabaletari. Zabaletak osoko zuzenketaren helburuak, jarraibideak eta horiek gauzatzeko bitartekoak azaldu ditu.

A. Urrutiak Zuzendaritzak prestaturiko “XXI. Barne-jardunaldiak. 2021-2024 aldirako lerro eta irizpide nagusiak” txostena onar dadin eskatu du. Horrela, bozketa egin da Zuzendaritzak aurkeztutako txostenaren eta P. Zabaletak aurkeztutako osoko zuzenketaren artean. Emaitza hauxe izan da: Zuzendaritzak aurkeztutako txostena onartzearen alde, 17 boto; P. Zabaletak aurkeztutako osoko zuzenketaren alde, berriz, 2 boto, eta 2 boto zuri.

6. XXI. Barne-jardunaldiak. IKER saileko 2021-2024 aldirako planak aurkeztu.

Otsaileko Osoko bilkuran azaldutako kronograma kontuan hartuz, gaurko Osoko bilkuran, IKER saileko batzordeen, lantaldeen eta egitasmoen 2021-2024 aldirako planak eta batzordeen eta lantaldeen osaera aurkeztu dira. Halaber, otsailaren 19a bitartean irekitako aldian, X. Videgainek aurkeztutako Euskararen Herri Hizkeren Atlas (EHHA) eta P. Zabaletak aurkeztutako *Liztorra* egitasmoak ere aurkeztu dira. Amaitzeko, gaurkoan planak aurkeztuko direnez eta iruzkinak-eta egiteko maiatzaren 17a arteko aldia irekiko denez, oharrak egiteko fitxa banatuko da.

Azalpenak ematen hasi aurretik, A. Urrutia euskaltzainburuak aditzera eman du IKER saileko batzordeen, lantaldeen eta egitasmoen 2021-2024 aldirako planak eta batzordeen eta lantaldeen osaera batzordeen, lantaldeen eta egitasmoen arduradunekin adostu dituela Zuzendaritzak. Era berean, aditzera eman duenez, Euskal Hiztegi Historiko Etimologikoa (EHHE) egitasmoa dela eta, aurrerago aztertuko da zer egin egitasmoarekin. Beraz, oraingoz fitxarik ez da aurkeztuko. Nolanahi ere, EHHE egitasmoak ondutako argitalpenaren bertsio elektronikoa maiatzean aurkeztuko du Euskaltzaindiak.

Ondoren, aurkezpenak egin dira:

M. Urkia euskaltzainak hauexek aurkeztu ditu: Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak lantaldea; Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak egitasmoa; Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak batzorde ahaldun-

dua; Zientzia eta Teknika Hiztegia biltzeko egitasmoa; Orotariko Euskal Hiztegia egitasmoa.

M. Azkaratek Gramatika batzordearen 2021-2024 aldirako plana aurkeztu du.

A. Arejitak Euskararen Herri Hizkeren Atlasa / Ahozko Euskararen Thesaurus eta, X. Videgainek, Euskararen Herri Hizkeren Atlasa egitasmoen 2021-2024 aldirako planak aurkeztu dituzte.

R. González de Viñasprek hauexek aurkeztu ditu: Onomastika batzordea; Exonomastika batzordea; Euskal Corpus Onomastikoa egitasmoa; Gasteizko Toponimia egitasmoa.

Literaturaren arloan, E. Osak Euskal Literaturaren Antologia egitasmoa eta P. Zabaletak *Liztorra* egitasmoa aurkeztu dituzte.

M. L. Oñederrak Ahoskera batzordearen 2021-2024 aldirako plana aurkeztu du.

A. Urrutiak Morfosintaxiaren estandarizazioa batzorde ahaldunduaren 2021-2024 aldirako plana aurkeztu du.

Aurkezpenen ondoren, euskaltzainek galderak egiteko eta zenbait argibide emateko abagunea izan dute. Ondoren, oharrak, iruzkinak edo dena delakoak egiteko, maiatzaren 17a arteko aldia ireki da. Oharrak egiteko fitxa azaldu da.

7. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak batzorde ahaldunduaren oharrak (XXVI). Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

Aztergaia maiatzeko Osoko bilkurarako laga da.

8. Esku artekoak.

8.1. Lexikoaren Behatokiak 98.000.000 testu-hitz. M. Urkia Iker sailburuak aditzera eman duenez, Lexikoaren Behatokia 98.000.000 testu-hitz izatera iritsi da. Horrela, eguneraturiko bertsioa jadanik sarean dago.

8.2. Espainiako Sari Nazionalak. Zuzendaritzak epaimahaikoak proposatu ditu. Hona hemen:

PREMIO NACIONAL DE LAS LETRAS ESPAÑOLAS	Aleman Astitz, Sagrario Arejita Oñarte-Etxebarria, Adolfo
PREMIO NACIONAL DE LITERATURA (POESÍA)	López Gaseni, Jose Manuel Katixa Agirre Miguélez
PREMIO NACIONAL DE LITERATURA (POESÍA JOVEN "MIGUEL HERNÁNDEZ")	Zabala Artetxe, Juan Luis Jauregizar Ormaetxea, Amaia
PREMIO NACIONAL DE LITERATURA (LITERATURA INFANTIL Y JUVENIL)	Zubizarreta Dorronsoro, Patxi Goenaga Mendiola, Aizpea
PREMIO NACIONAL DE LITERATURA (NARRATIVA)	Azkarate Villar, Miren González de Viñaspre Gonzalo, Roberto
PREMIO NACIONAL DE LITERATURA (ENSAYO)	Billelabeitia Bengoa, Miren Gartzia Trujillo, Sebastián
PREMIO NACIONAL DE LITERATURA (LITERATURA DRAMÁTICA)	Fernández Iglesias, Arantzazu Rekalde Irigoien, Paskual
PREMIO NACIONAL A LA MEJOR TRADUCCIÓN	Etxebarria Iturrate, Arantza Giménez Bech, Jorge
PREMIO NACIONAL A LA OBRA DE UN TRADUCTOR	Etxebarria Iturrate, Arantza Giménez Bech, Jorge
PREMIO NACIONAL DE PERIODISMO CULTURAL	Ubeda Goikoetxea, Garbiñe Mendizabal Elordi, Iñaki

8.3. Hurrengo bilkura. Maiatzaren 28an, Iruñean, Nafarroako Parlamentuan izanen da. Nolanahi ere, izurritearen hedatzea saihesteko hartutako neurriek (artean, Nafarroako Gobernuak eta Parlamentuak hartutakoek) ezinezko egin balezate, Zuzendaritzak aztertu eta beste toki batean antolatuko du Osoko bilkura.

8.4. Frantziako Asanblea Nazionalak Eskualdeko Hizkuntzen Ondarea Babesteari eta Sustatzeari buruz onarturiko legea (kopia karpetan) eta aurkezturiko helegitea. Zuzendaritzak Jean-Louis Davanti testu labur bat presta dezan eskatu dio, hori ardatz hartuta Sustapen batzordeko buruarekin eta euskaltzainen ekarpenekin adierazpena onetsi da:

“EUSKALTZAINDIARENTZAT AURRERAPAUSOA DA FRANTZIAKO ASANBLEA NAZIONALAK ONARTU BERRI DUEN HIZKUNTZA GUTXITUEN ALDEKO LEGEA”

Era berean, kezka ikusten ditu Frantziako gobernuak prozesuan erakutsi duen jarraera hertsia eta, ildo beretik, Eskualdeko Hizkuntzen Ondarea Babesteari eta Sustatzeari buruzko Legearen kontra Frantziako Asanblea Nazionaleko hiruretan hogei diputatuk, Frantziako Kontseilu Konstituzionalean, aurkeztutako helegitea.

Eskualdeko Hizkuntzen Ondarea Babesteari eta Sustatzeari buruzko Legea 2021eko apirilaren 8an onartu du Frantziako Asanblea Nazionalek, Senatuak 2020ko abenduan onartu ondotik. Lege horrek eraberritu du orain dela hiruretan hogeita hamar urtetik hona indarrean egon den bidea.

Euskaltzaindiaren aburuz, onartutako legea urrats garrantzitsua da, besteak beste, hizkuntza gutxiagotutako biziberritzeko asmoz, hezkuntzan murgiltze eredia legeztatzen duelako; gizarte-ekimeneko eskola eta ikastolen finantzaketa sendotzen duelako; hizkuntza elebiduna eskaintzen ez duten udalerriek irakaskuntza elebidunaren finantzaketan parte hartu beharko dutelako; ele bietako seinaleztapen publikoa arautzen duelako; edo hizkuntza gutxiagotuen grafia partez aintzat hartzen duelako.

Izan ere, Euskaltzaindiak uste du Frantziak zor historikoa duela hiztunen elkarte gutxiuekin, luzaroan baztertuak izan baitira, euskara, bretoiera, katalana, okzitaniera, korsikera eta bestelako hizkuntzak baliatzen dituzten herritarrak, Frantziako Errepublikak aitortutako pertsona guztien eskubideen berdintasuna urratuz. Ondorioz, Frantziako Legebiltzarrak onartutako legea urrats garrantzitsua da, baina ez da nahikoa hizkuntza gutxiagotutako normalizatzeko egin beharreko ahaleginean. Horrela, Euskaltzaindiak Frantziako agintariei dei egiten die hizkuntza gutxiagotutako babesteko eta biziberritzeko asmoz, nazioartean indarrean dauden arauak eta emaniko gomendioak bete edota berrets ditzaten, tartean, 1992ko Eskualdeetako eta Eremu Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna eta, 2013ko irailaren 11n, Europako Parlamentuak onetsitako Desagertzeko arriskuan dauden Europako hizkuntzei eta Europar Batasuneko hizkuntza-aniztasunari buruzko txostena.

Inguruabar horretan, Euskaltzaindiak kezka ikusten du Frantziako Asanblea Nazionaleko hiruretan hogeia diputatuk, onartu berri den legearen irismena murrizteko asmoz, Frantziako Kontseilu Konstituzionalean aurkeztutako helegitea, kolokan jar eta muga baitezake, besteak beste, hizkuntza gutxiagotutako biziberritzeko ezinbestekoa den murgiltze eredia, Ipar Euskal Herrian, Okzitanian, Korsikan, Britainian eta abarretan. Ondorioz, Euskaltzaindiak bat egiten du hizkuntza gutxiagotuen, kulturen eta aniztasunaren alde lanean ari diren guztiekin, bereziki elkarte eta erakundeen ahaleginarekin, garrantzitsua baita elkartzea, indarrak batzea eta ahaleginak bizkortzea, hizkuntza gutxiagotutako aitzinatu, biziberritu eta normalizatu ahal izan daitezen”.

Paul Molac Frantziako Asanblea Nazionaleko diputatu eta legearen bultzatzaileari eskerrak emanez eta, Euskaltzaindiak Euskal Konfederazioarekin batera, urrian, antolatu nahi duen jardunaldira gonbidatuz gutuna igortzea erabaki da Osoko Bilkuran.

8.5. Euskaltzaindiaren Ipar Euskal Herriko Urteko biltzar nagusia. Apirilaren 8an egin zen. Biler horretan, 2020ko oroitza, 2020ko urteko kontuak eta bulego berria onartu ziren. Bulegoa, A. Urrutia buruak, J. B. Coyos buruordeak eta J. L. Davant bigarren buruordeak eta idazkariak osatuko dute.

9. Azken ordukoak.

Henrike Knörr Borrás euskaltzaina hil zela gaur hamahiru urte betetzen direnez gero, Akademiaren izenean alargunari gutun bat igortzea erabaki da Osoko Bilkuran.

Eta bestelako aztergairik ez dela, Osoko Bilkura bukatutzat eman da, 12:30ean.

Andres Urrutia,
Euskaltzainburua

Adolfo Arejita,
Idazkaria